

Majandus- ja Kommunikatsiooni-
ministeerium

Teie 08.07.2026 nr 2-2/2397-1
Meie 04.05.2026 nr 3074

Eesti Geodeetide Ühingu arvamus maakatastriseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu ning katastriüksuse moodustamise korra eelnõu kohta

Eesti Geodeetide Ühing tänab võimaluse eest esitada arvamus maakatastriseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu ning katastriüksuse moodustamise korra eelnõu kohta.

Ühing toetab maakatastri, ruumiandmete ning elektrooniliste menetluste edasiarendamist. Samal ajal peame oluliseks, et õigusaktide muudatused säilitaksid selge ja tasakaalustatud tööjaotuse avaliku võimu ning kutseliste maamõõtjate vahel, väldiks pädevuste dubleerimist ning tagaksid avaliku võimu neutraalsuse.

EGÜ hinnangul peab katastripidaja põhifunktsiooniks jääma maakatastri pidamine, registri kvaliteedi tagamine, haldusmenetluste läbiviimine ja järelevalve. Katastrimõõdistamine, mõõdistusmeetodi valik, piiride määramine ning muud tehnilised toimingud peavad jääma kutsetunnistusega maakorraldajate kutsetegevuseks, mille eest nad kannavad ka õiguslikku vastutust.

Eelnõus kavandatud menetlusvälised tasulised teenused ning katastriüksuse moodustamise korras ette nähtud tasulised mõõdistamistoimingud vajavad EGÜ hinnangul täiendavat põhjendamist. Avaliku võimu ülesannete laiendamine valdkonda, kus tegutsevad kutsetunnistusega ettevõtjad, võib tekitada rollikonflikti ning mõjutada avaliku võimu erapooletuse tajumist.

Samuti leiame, et katastripidajale esitatavate mõõdistamise algandmete maht tuleb kujundada proportsionaalsuse põhimõttest lähtudes. Registri pidamiseks ja kontrolli teostamiseks tuleb nõuda üksnes neid andmeid, mis on vajalikud registrikande tegemiseks, kontrollimiseks ja hilisemaks kontrollitavuseks. Kogu tehnoloogilise tööprotsessi failide esitamise kohustus suurendab põhjendamatult halduskoormust.

Riigi loodud kutse- ja litsentsisüsteem peab põhinema usaldusel kutsetunnistusega maamõõtjate professionaalse pädevuse vastu. Õigusaktid peaksid säilitama maamõõtjale

õiguse valida konkreetse töö jaoks sobiv mõõdistusmetoodika ja tehniline lahendus, eeldusel et täidetud on seaduses sätestatud kvaliteedinõuded.

Eesti Geodeetide Ühing teeb järgmised ettepanekud:

1. Säilitada selge tööjaotus katastripidaja ja kutselise maamõõtja vahel.
2. Piirata katastripidaja ülesanded registri pidamise, haldusmenetluse, registri kvaliteedi tagamise ja järelevalvega.
3. Mitte laiendada katastripidaja menetlusväliseid tasulisi teenuseid tehnilistele katastrimõõdistamise töödele, mida osutavad kutsetunnistusega maamõõtjad.
4. Eemaldada katastripidaja tasuliste teenuste loetelust tööd, mis sisuliselt dubleerivad erasektoris osutatavaid mõõdistusteenuseid.
5. Jätta piiride määramine, mõõdistamine, piirimärkide taastamine ja muud tehnilised mõõdistustoimingud kutseliste maakorraldajate pädevusse.
6. Vaadata üle mõõdistamise algandmete esitamise nõuded ning piirduda registri pidamiseks vältimatult vajalike andmetega.
7. Säilitada kutsetunnistusega maamõõtja professionaalne otsustusõigus mõõdistusmeetodi ja tehnilise lahenduse valikul.
8. Tagada, et õigusaktid ei looks avalikule võimule põhjendamatu konkurentsieelist erasektori ees.
9. Täpsustada maakatastriseaduse ja katastriüksuse moodustamise korra vahelist pädevuse ja vastutuse jaotust, et vältida tõlgendamisprobleeme.

Eesti Geodeetide Ühing toetab eelnõude üldeesmärki arendada maakatastrit ja ruumiandmete süsteemi ning loodab, et käesolevas arvamuses esitatud ettepanekuid arvestatakse eelnõude edasisel menetlemisel.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Pärtna
juhatuse esimees
Eesti Geodeetide Ühing